

Комисија за хартии од вредност на Република
Македонија

Финансиски извештаи
и Извештај на независните ревизори
за годината што завршува на 31 декември 2012

Скопје, 12 Април 2013

Содржина

	страна
Извештај на независните ревизори	3
Извештај за сеопфатната добивка	5
Извештај за финансиската состојба	6
Извештај за промените во фондот и резервите	7
Извештај за паричните текови	8
Белешки кон финансиските извештаи	9

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

До Раководството на
Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија ("Комисијата"), кои што го вклучуваат Извештајот за финансиската состојба заклучно со 31 декември 2012 година, и Извештајот за сеопфатна добивка, Извештајот за промените во фондот и резервите и Извештајот за парични текови за годината која што завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации, приложени на страните 5 до 26.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиски извештаи кои што се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали тоа е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Комисијата за да обликува ревизорски постапки коишто се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефикасноста на интерната контрола на Комисијата.

Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење, приложените финансиски извештаи објективно ја презентираат, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Комисијата заклучно со 31 декември 2012 година, како и нејзината финансиска успешност и нејзините парични текови за година којашто завршува тогаш, во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување што се применуваат во Република Македонија.

Нагласување на прашање

Ние обрнуваме внимание на Белешката 13 кон финансиските извештаи која ја опишуваат извршената промена на носителот на сопственоста, за дел од недвижниот имот на Комисијата, од страна на Катастарот за недвижности на Република Македонија. Нашето мислење не е квалификувано во однос на ова прашање.

Овластен ревизор
Љубица Јоанидис

Скопје,
12 Април 2013 година

Управител
Димитар Андоновски

БЕЈКЕР ТИЛИ МАКЕДОНИЈА ДОО Скопје

Комисија за хартии од вредност на Република Македонија

Финансиски извештаи
31 Декември 2012 година

Извештај за сеопфатната добивка

	Белешки	2012 Ден.000	2011 Ден.000
Приходи од провизии и надомести	5	47,437	47,713
		47,437	47,713
Трошоци за вработените	6	(24,672)	(22,970)
Трошоци за интелектуални услуги	7	(1,496)	(1,648)
Амортизација	8	(3,508)	(4,428)
Останати расходи од дејноста	9	(8,488)	(9,776)
Оперативна добивка (загуба)		9,273	8,891
Приходи од финансирање	10	5,018	4,930
Расходи од финансирање	11	(9)	(30)
Добивка (загуба) пред оданочување		14,282	13,791
Данок од добивка	12	(118)	(268)
Добивка (загуба) за финансиската година		14,164	13,523
Останата сеопфатна добивка		-	-
Вкупна сеопфатна добивка		14,164	13,523

Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање од Раководството на Комисијата на ден 27 Февруари 2013 година и потпишани во нејзино име од:

М-р Елизабета Чингаровска
Претседател на Комисијата

Придружните белешки се составен дел на овие финансиски извештаи

Комисија за хартии од вредност на Република Македонија

Финансиски извештаи
31 Декември 2012 година

Извештај за финансиската состојба

	Белешки	2012 Ден.000	2011 Ден.000
Нетековни средства			
Недвижности, постојки и опрема	13	54,704	56,485
Материјални средства во подготовка	13	6,158	-
Нематеријални средства	14	1,890	2,749
		62,752	59,235
Тековни средства			
Побарувања за провизии и надомести и останати побарувања	15	3,292	4,601
Депозити во банки	16	29,389	68,538
Парични средства и парични еквиваленти	17	89,630	39,263
		122,311	112,402
Вкупно средства		185,063	171,637
ОБВРСКИ И КАПИТАЛ			
Фондови и обврски			
Фонд и резерви			
Резервен фонд		183,652	169,487
Ревалоризациона резерва		898	898
Вкупно фондови		184,550	170,385
Обврски			
Обврски кон добавувачи и останати обврски	18	513	1,252
Вкупно обврски		513	1,252
Вкупно фондови и обврски		185,063	171,637

Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање од Раководството на Комисијата на ден 27 Февруари 2013 година и потпишани во нејзино име од:

М-р Елизабета Чингаровска
Претседател на Комисијата

Придружните белешки се составен дел на овие финансиски извештаи

Комисија за хартии од вредност на Република Македонија

Финансиски извештаи
31 Декември 2012 година

Извештај за промените во фондот и резервите

	Резервен фонд (000)мкд	Ревалоризациони резерви (000)мкд	Вкупно (000)мкд
На 01 Јануари 2011 година	157,964	898	156,862
Добивка за годината	13,523	-	13,523
Останата сеопфатна добивка	-	-	-
Вкупна сеопфатна добивка	13,523	-	13,523
На 31 Декември 2011 година	169,487	898	170,385
На 01 Јануари 2012 година	169,487	898	170,385
Добивка за годината	14,165	-	14,165
Останата сеопфатна добивка	-	-	-
Вкупна сеопфатна добивка	14,165	-	14,165
На 31 Декември 2012 година	183,652	898	184,550

Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање од Раководството на Комисијата на ден 28 Февруари 2012 година и потпишани во нејзино име од:

М-р Елизабета Чингаровска
Претседател на Комисијата

Придружните белешки се составен дел на овие финансиски извештаи

Комисија за хартии од вредност на Република Македонија

Финансиски извештаи
31 Декември 2012 година

Извештај за паричните текови

	Белешка	2012 Ден.000	2011 Ден.000
Деловни активности			
Приливи од надоместоци и провизии		47,027	47,437
Плаќања на услуги, плати, останати набавки		(33,322)	(32,220)
		13,705	15,217
Инвестициони активности			
Плаќање за набавка на недвижности, постројки и опрема и нематеријални средства		(6,957)	(1,187)
Краткорочно депонирани средства во банка		39,000	-
Приливи од камата		5,017	4,591
		37,060	3,404
Нето промени на паричните средства и паричните еквиваленти		50,367	18,486
Парични средства и парични еквиваленти на почетокот	17	39,263	20,777
Парични средства и парични еквиваленти на крајот	17	89,630	39,263

Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање од Раководството на Комисијата на ден 27 Февруари 2013 година и потпишани во нејзино име од:

М-р Елизабета Чингаровска
Претседател на Комисијата

Придружните белешки се составен дел на овие финансиски извештаи

Белешки кон финансиските извештаи

1. Општи информации

Комисијата за хартии од вредност (во понатамошниот текст “Комисијата”) е самостојно и независно регулаторно тело, со јавни овластувања утврдени со Законот за хартии од вредност на РМ (Сл. Весник на РМ бр. 95/2005 година, 25/2007 година, 07/2008 година, 57/2010 година и 135/2011 година).

Комисијата го регулира и контролира работењето со хартии од вредност на територијата на Република Македонија. Комисијата во рамките на своите законски надлежности и овластувања се грижи за законито и за ефикасно функционирање на пазарот на хартии од вредност и за заштита на правата на инвеститорите, со цел постојано јакнење на довербата на јавноста во институциите на пазарот на хартии од вредност во Република Македонија.

Согласно член 181 од Законот за Хартии од вредност, Комисијата има својство на правно лице со седиште во Скопје. Согласно член 182, Комисијата е составена од пет комисионери (членови) од кои еден е претседател. Мандатот на комисионерите (членовите) е пет години, со можност за реизбор. Претседателот и комисионерите (членови) се професионално ангажирани лица во Комисијата со полно работно време и не можат да имаат друга функција и да бидат вработени на друго работно место или да добиваат друг надомест освен плата како комисионери (членови) и надоместоци од повремена едукативна и авторска хонорари.

На 31 Декември 2012 година, Комисијата е составена од пет комисионери (членови) кои се професионално ангажирани со полно работно време, од кои еден е претседател.

Комисијата има формирано стручна служба со која раководи Претседателот. Комисијата има Статут, за кој согласност дава Собранието на Република Македонија и со кој се уредени организацијата, управувањето и раководењето, постапките за донесување на акти и нивни измени и дополнувања, како и регулирање на други прашања во врска со Комисијата.

Средствата за работа на Комисијата се обезбедуваат во согласност со Законот за хартии од вредност и согласно Тарифникот за утврдување на висината на надоместоците што ги наплатува Комисијата (Сл.весник на РМ 169/2010, 94/2011 и 174/2011 година).

2 Сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовка на овие финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основа за подготовка на финансиските извештаи

Финансиските извештаи на Комисијата се подготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), издадени од Одборот за Меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС), кои се применуваат во Република Македонија од 1 Јануари 2010 година, а беа објавени на 29 Декември 2009 година во Службен Весник бр.159/2009 година во Правилникот за водење на сметководство. Финансиските извештаи се подготвени со примена на основите за мерење специфицирани во МСФИ за секој поединечен вид на средство, обврска, приход и расход. Основите за нивно мерење се детално опишани во продолжение на оваа Белешка.

Подготовката на овие финансиски извештаи во согласност со МСФИ бара употреба на одредени критични сметководствени проценки. Таа исто така бара од Раководството на Комисијата да употребува свои проценки во процесот на имплементација на сметководствените политики. И покрај фактот дека овие проценки се засновани врз најдобрите познавања на тековните настани и дејствија, остварените резултати можат, во крајна линија, да отстапуваат од таквите проценки. Подрачјата што вклучуваат повисок степен на проценка или комплексност, или подрачјата во кои претпоставките и оценките се значајни за финансиските извештаи, се обелоденети во Белешка 3. Значајни сметководствени проценки.

Финансиските извештаи се подготвени со состојба на и за годините што завршуваат на 31 Декември 2012 и 2011 година. Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во илјади Македонски Денари (000 мкд), освен доколку не е поинаку наведено. Онаму каде што е неопходно, презентацијата на споредбените податоци е прилагодена согласно промените во презентацијата во тековната година.

2.2 Основни сметководствени политики и проценки

Основните сметководствени политики и проценки применети при составувањето на финансиските извештаи за 2012 година се изнесени подолу.

2.3 Трансакции во странска валута

Трансакциите деноминирани во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви на Народна Банка на Република Македонија кои важат на денот на нивното настанување.

Средствата и обврските кои гласат во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви кои важат на денот на составувањето на Извештајот на финансиската состојба, додека пак сите позитивни и негативни курсни разлики кои произлегуваат од претварањето на износите во странска валута, се вклучени во Извештајот за сеопфатна добивка во периодот кога тие настануваат. Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на Извештајот на финансиската состојба деноминирани во странска валута, се следните:

	31 Декември 2012	31 Декември 2011
1 ЕУР	61.5000	61.5050
1 УСД	46.6510	47.5346
1 GBP	75.2800	73.6322
100 ЦХФ	50.9106	50.5964

2.4 Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетирани и презентирани во Извештајот за финансиската состојба на нето основа во случаи кога нетирањето на признаените износи е законски дозволено, понатаму, кога постои намера за исполнување на нето основа, како и во случај на истовремена реализација на средството и исполнување на обврската.

2.5 Признавање на приходи и расходи

Приходи од надоместоци и провизии

Приходите од надоместоци произлегуваат од утврдените надоместоци во Тарифникот за утврдување на висината на надоместоците на Комисијата. Приходите по основ на надоместоци и провизии се евидентираат врз основа на принципот на фактичност на настаните, кога услугата е обезбедена.

Приходи и расходи од камати

Приходите и расходите по камати се признаени во Извештајот за сеопфатната добивка за периодот за сите каматносни финансиски средства и обврски со примена на методата на ефективна каматна стапка.

Оперативни расходи

Оперативните расходи ги сочинуваат трошоците за плати, трошоците за интелектуални услуги и останати оперативни расходи. Тие се искажуваат за периодот за кој се однесуваат без разлика дали се исплатени.

2.6 Нематеријални средства

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот или одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи контролирани од страна на Комисијата кои најверојатно ќе создадат економски користи кои ќе ги надминат трошоците после една година, се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизирани користејќи праволиниска метода во текот на период од четири години.

Останати нематеријални средства

Трошоците за стекнување права и лиценци се капитализирани и амортизирани користејќи праволиниска метода во текот на период од четири години.

2.7 Недвижности, постројки и опрема

Недвижностите, постројките и опремата се евидентирани по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата.

Амортизацијата се пресметува пропорционално, со примена на законски пропишани стапки со цел алокација на набавната вредност на недвижностите, постројките и опремата во текот на нивниот век на употреба. Подолу се дадени годишни амортизациони стапки кои што се применуваат врз значајни ставки од недвижностите, постројките и опремата:

Недвижности	2.50%
Мебел	20%
Компјутерска опрема	25%
Транспортни средства	25%
Нематеријални средства	20%

Последователните набавки се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Комисијата поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери. Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во Извештајот за сеопфатната добивка за периодот во текот на финансискиот период во кој се јавуваат.

Добивките и загубите поврзани со отуѓувањата се утврдуваат по пат на споредба на приливите со евидентираниот износ. Истите се вклучуваат во Извештајот за сеопфатната добивка за периодот во периодот кога настануваат.

2.8 Оштетување на нефинансиските средства

Средствата подложни на амортизација се проверуваат од можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени укажуваат дека евидентираниот износ на средствата не може да се надомести. Секогаш кога евидентираниот износ на средствата го надминува нејзиниот надоместлив износ, се признава загуба од оштетување во Извештајот за сеопфатна добивка. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата.

Нето продажната цена е износ кој се добива од продажба на средство во трансакција помеѓу добро известени субјекти, додека употребената вредност е сегашната вредност на проценетите идни парични приливи кои се очекува да произлезат од континуираната употреба на средствата и од нивното отуѓување на крајот од употребниот век. Надоместливите износи се проценуваат за поединечни средства или, доколку тоа не е можно, за целата единица која генерира готовина.

2.9 Финансиски средства

Финансиските средства се класифицираат во следните категории: кредити и побарувања, финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби, финансиски средства расположливи за продажба и финансиски средства кои се чуваат до доспевање. Раководството ги класифицира финансиските средства во моментот на нивното првично признавање.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се не-деривативни финансиски средства со фиксни или одредени плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се вклучени во тековните средства, освен за оние кои доспеваат во период подолг од 12 месеци по датумот на Извештајот на финансиската состојба и се класификуваат како нетековни средства.

Кредитите и побарувањата на Комисијата на датумот на Извештајот на финансиската состојба се состојат од побарувања за надоместоци и провизии и останати побарувања, депозити во банки, како и парични средства и парични еквиваленти.

Сметководствената политика за признавање и последователно мерење на овие финансиски средства е дадена во продолжение на оваа Белешка.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)**

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби

Финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби се состојат од хартии од вредност за тргување и хартии од вредност според објективна вредност преку добивки или загуби определени како такви при почетно признавање. Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргување, доколку се стекнува со цел генерирање на добивка од краткорочни флукуации во цената или доколку е вклучено во портфолиото за кое постои краткорочен фактички облик на остварување добивка.

Комисијата нема средства класифицирани во оваа категорија на денот на известувањето.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се не-деривативни финансиски средства, кои се класифицирани во оваа категорија или пак не се класифицирани во било која од останатите категории. Финансиски средства расположливи за продажба се наменети за чување на неодреден временски период кои може да се продадат доколку се појави потреба за ликвидност или промени во каматните стапки, девизните курсеви или цените на акциите.

Комисијата нема средства класифицирани во оваа категорија на денот на известувањето.

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање се не-деривативни финансиски средства, со фиксни или утврдливи плаќања, фиксни датуми на доспевање за наплата и за кои, Раководството на Комисијата има позитивна намера и способност да ги чува до нивното доспевање. Доколку Комисијата продаде значаен износ на финансиските средства кои се чуваат до доспевање пред нивното доспевање, целата категорија на овие средства се рекласифицира во финансиски средства расположливи за продажба.

Комисијата нема средства класифицирани во оваа категорија на денот на известувањето.

Иницијално признавање и депривавање

Набавките и продажбите на финансиските средства расположливи за продажба и оние кои се чуваат до доспевање се евидентираат на датумот на купувањето, на кој што Комисијата има обврска да го купи или продаде средството. Кредитите се признаваат кога готовината се авансира на позајмувачите. Финансиските средства, освен финансиските средства по објективна вредност, преку добивки и загуби, иницијално се признаваат по објективна вредност зголемена за трошоците на трансакцијата.

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиите средства или по нивното пренесување, кога Комисијата ги пренела значително сите ризици и користи од сопственоста.

Последователно мерење

Комисијата, на датумот на известувањето, последователно ги мери финансиите средства по објективна вредност преку добивки и загуби, и расположливите за продажба финансиски средства по нивната објективна вредност без намалувања за трансакционите трошоци кои може да настанат при нивната продажба.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)**

Објективната вредност на финансиските средства кои котираат на активниот пазар се базира на нивната куповна цена на денот на Извештајот за финансиската состојба.

Доколку пазарот на кој котира финансиското средство не е активен, Комисијата ја утврдува објективната вредност на средството со примена на техники за вреднување. Техниките за вреднување вклучуваат употреба на нормални, комерцијални трансакции помеѓу запознаени, подготвени страни, ако се достапни, референца на тековната објективна вредност на друг инструмент кој е во суштина ист, анализа на дисконтирани парични текови и алтернативни модели на одредување на цената. Доколку вредноста на сопственичките инструменти не може соодветно да се измери, тие се мерат по набавна вредност.

Вложувањата чувани до доспевање и кредитите и побарувањата се мерат по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата намалени за евентуалните загуби поради оштетување.

Реализираните добивки и загуби како и нереализираните дабовки и загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на финансиските средства кои се определени како средства по објективна вредност преку добивки и загуби се вклучуваат во добивките и загубите во периодот во кој настануваат. Нето промените во објективната вредност на финансиските средства класифицирани како средства по објективна вредност преку добивките и загубите го вклучуваат и приходот од камата.

Нереализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на средствата расположливи за продажба се признаваат во сеопфатна добивка, освен загубите од оштетување и добивките и загубите од курсни разлики на монетарните ставки како што се должничките хартии од вредност, кои се признаваат во добивките и загубите. При продажба или оштетување на финансиските средства расположливи за продажба кумулативните добивки и загуби кои претходно биле признаени во сеопфатна добивка се признаваат во добивките и загубите. Во случај кога финансиските средства расположливи за продажба носат камата, каматата пресметана со методот на ефективна камата се признава во добивките и загубите.

2.10 Оштетување на финансиски средства

Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност

На секој датум на Извештајот за финансиската состојба, Комисијата проценува дали постои објективен доказ за оштетување на финансиското средство. Финансиското средство или група на финансиски средства се оштетени само доколку постои објективен доказ за оштетување како резултат на еден или повеќе настани што се појавиле по првичното признавање на средствата (во случај на загуба) и дека тој случај на загуба (или случаи) влијае на предвидениот иден готовински тек на финансиското средство или група финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)**

Износот на загубата претставува разлика помеѓу евидентираниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови (исклучувајќи ги идните загуби по основ на кредитот) дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Побарувањата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентираниот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради оштетување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради оштетување во тековните добивки и загуби.

Средства евидентирани по објективна вредност

На секој датум на Извештајот за финансиската состојба, Комисијата проценува дали постои објективен доказ за оштетување на финансиското средство. Значително или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на финансиското средство под неговата набавна вредност претставува објективен доказ при утврдување на можноста од оштетување. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност се признава во тековните добивки или загуби. Доколку, во последователен период, објективната вредност на должнички инструмент класифициран како расположлив за продажба се зголеми, а зголемувањето може објективно да се поврзе со наста кој се јавува по признавањето на загубата поради оштетување во тековните добивки или загуби, загубата поради оштетување се анулира преку добивки или загуби.

2.11 Побарувања за надоместоци и провизии

Побарувањата за надоместоци и провизии иницијално се признаваат по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка, нето од резервирањето поради оштетување. Резервирање поради оштетување се пресметува кога постои објективен доказ дека Комисијата нема да може да ги наплати сите побарувања според нивните оригинални услови на побарувања. Значителни финансиски потешкотии на должникот, веројатноста за стечај или финансиско реорганизирање како и пролонгирање или неможност за плаќање (повеќе од 90 дена) претставуваат индикатори дека побарувањата се оштетени.

Износот на резервирањето претставува разлика помеѓу евидентираниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Средствата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентираниот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради оштетување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради оштетување во Извештајот за сеопфатната добивка за периодот. Во случај на ненаплатливост на побарувањето истото се отпишува наспроти неговото резервирање. Последователната наплата на претходно отпишаните износи се признаваат како тековни добивки во Извештајот за сеопфатната добивка за периодот.

2.12 Парични средства и парични еквиваленти

За потребите на Извештајот за паричните текови, паричните средства и еквиваленти се состојат од депозити по видување во банки и пари во благајна во денари и странски валути и депозити со доспеаност од три и помалку месеци од датумот на набавка.

2.13 Надомести за вработените

Комисијата плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени, согласно домашната регулатива за социјално осигурување. Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат на државниот Пензиски Фонд и задолжителните приватни пензиски фондови. Не постои дополнителна обврска во врска со овие пензиски планови. Освен тоа, сите работодавци во Република Македонија имаат обврска да исплаќаат на вработените посебна минимална сума при пензионирањето во износ утврден со закон. Комисијата нема извршено резервирање за пресметан посебен минимален износ за пензионирање на вработените на датумот на билансирање, бидејќи овој износ не е од материјално значење за финансиските извештаи.

Комисијата не оперира со пензиски планови или планови за надоместоци при пензионирање, така што нема дополнителни обврски за пензии. Комисијата не е обврзана да обезбеди дополнителни надоместоци за тековните или претходните вработени.

2.14 Тековен и одложен данок од добивка

Тековниот данок од добивка, по стапка од 10%, се плаќа на непризнаените расходи за даночни цели, корегирани за даночниот кредит, како и на распределената добивка за дивиденди на правни или физички лица. Нераспределената добивка не се оданочува.

Одложениот данок од добивка се евидентира во целост, како обврска, за временските разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои тие се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот данок од добивка се користат тековните важечки даночни стапки. Одложениот данок од добивка се задолжува или одобрува во тековните добивки или загуби, освен доколку се однесува на ставки кои директно го задолжуваат или одобруваат капиталот, каде што во тој случај одложениот данок се евидентира во капиталот.

Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на временските разликинаспороти идната расположлива оданочива добивка.

На 31 Декември 2012 и 2011 година, Комисијата нема евидентирано одложени даночни средства или обврски, бидејќи не постојат временски разлики на овие датуми.

2.15 Обврски кон добавувачи и останати обврски

Обврските спрема добавувачи се евидентирани по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

2.16 Резервен фонд

Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија е основана согласно Законот за хартии од вредност, па со оглед на тоа не располага со уплатен капитал. Од остварената добивка од работењето на Комисијата, согласно Законот за хартии од вредност се формира резервен фонд кои што средства треба да се користат за финансирање на деловните активности на Комисијата, премостување на временската неусогласеност на приходите и расходите и во функција на развој и унапредување на работењето на Комисијата.

2.17 Превземени и неизвесни обврски

Неизвесни обврски не се евидентирани во финансиските извештаи на Комисијата. Тие се објавуваат доколку постои веројатност за одлив на средства кои вклучуваат економски користи. Исто така неизвесни средства не се евидентирани во финансиските извештаи, но се објавуваат кога постои веројатност од за прилив на економски користи. Износот на неизвесна загуба се евидентира како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на денот на билансирање и кога може да се направи разумна проценка за износот на загубата.

2.18 Настани по датумот на известување

Оние настани по датумот на известување кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Комисијата на датумот на билансирањето (корективни настани) се рефлектирани во финансиските извештаи. Оние настани по датумот на известување кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни.

3 Значајни сметководствени проценки

При примената на сметководствените политики од Комисијата, опишани во Белешка 2 кон овие финансиски извештаи, од Раководството на Комисијата се бара да врши проценки и прави претпоставки за евидентираните износи на средствата и обврските кои не се јасно воочливи од нивните извори на евидентирање. Проценките и придружните претпоставки се засновуваат на минати искуства и други фактори, за кои се смета дека се релевантни. При тоа, фактичките резултати може да отстапуваат од таквите проценки.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)**

Проценките и главните претпоставки се проверуваат тековно. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој истите се ревидирани доколку таквото ревидирање влијае само за или во тој период, како и за идни периоди, доколку ревидирањата влијаат за тековниот и идните периоди.

Критични проценки во примена на сметководствени политики

Оштетување на побарувањата

Комисијата ги проверува своите побарувања на денот на известување за да направи проценка за оштетувањето најмалку на годишно ниво. Комисијата прави проценка дали загубите од оштетувањето треба да бидат забележани во Извештајот за сеопфатна добивка врз основа на постоењето на реални податоци кои даваат индикација за намалување во предвидените идни готовински текови. Овој доказ во основа вклучува реални податоци кои даваат индикација за постоењето на неповолни промени во платежниот статус на клиентите, или меѓународните и локални економски услови. Раководството прави проценки кои се базираат на искуства од минати загуби за средства со карактеристики на кредитен ризик и објективни докази за оштетување слични на оние во портфолиото кога прави план на идните готовински текови.

Методологијата и претпоставките кои се користат за проценка на износот и времето на идните готовински текови редовно се разгледуваат со цел да се намалат разликите меѓу предвидените загуби и вистинските загуби.

Клучни извори на несигурност во проценките

Раководството на Комисијата смета дека на датумот на билансирањето не постојат клучни извори на несигурност во проценките, со значаен ризик од можни материјално значајни корекции врз износите на средствата и обврските во текот на следната финансиска година.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

4 Управување со ризици од финансирање

4.1 Кредитен ризик

Кредитниот ризик претставува ризик договорната страна да не биде во можност да ги наплати износите во целост во моментот на нивно доспевање. На датумот на изготвување на овие финансиски извештаи, Комисијата нема значителна концентрација на кредитен ризик. Максималната изложеност на Комисијата на кредитен ризик е претставена со евидентираниот износ на секое финансиско средство во извештајот за финансиската состојба.

	Белешка	2012 Ден.000	2011 Ден.000
Класи на финансиски средства - евидентирана вредност			
Побарувања за провизии и надомести и останати побарувања	15	3,292	4,601
Депозити во банки	16	29,389	68,538
Парични средства и еквиваленти	17	89,630	39,263

4.2 Пазарен ризик

Ризик од курсни разлики

Ризикот од курсни разлики претставува ризик од неповолна флукуација на курсевите на странските валути. Комисијата нема деловни активности на меѓународните пазари, и не е изложена на ризик од курсни разлики.

Каматен ризик

Комисијата е изложена на ефектите на флукуациите на пазарните каматни стапки врз нејзината финансиска состојба и готовинските текови. Раководството на Комисијата врши континуирано следење на состојбата на ризикот од каматни стапки и одредува лимити за намалување на потенцијалот од каматна неусогласеност.

4.3 Ризик од ликвидност

Претпазливо управување со ризик од ликвидност имплицира одржување на доволно готовина и ликвидни хартии од вредност, потоа расположливост на извори на средства преку соодветно обезбедување на кредити и можност за навремена наплата на износите на побарувањата во рамките на договорените услови. Раководството настојува да обезбеди флексибилни извори на средства преку расположливи кредитни линии.

4.4 Оперативен ризик

Работењето на Комисијата е постојано предмет на останати ризици кои се дефинирани како оперативни ризици. Овие ризици се поврзани со недостатоци или грешки во внатрешните процеси, системи или човечка грешка кои се јавуваат како резултат на надворешни случувања.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
за годината што завршува на 31 Декември 2012 година
(сите износи се во 000 денари освен доколку не е поинаку наведено)

4.5 Утврдување на објективна вредност

Објективната вредност претставува износ за кој некое средство може да се замени или обврска да се подмири по пазарни услови односно помеѓу странки кои влегуваат во доброволни трансакции. Објективната вредност се базира на проценка од страна на раководството зависно од видот на средствата и обврските. Евидентираната вредност на обврските и средствата соодветствува на нивната објективна вредност.

5 Приходи од провизии и надомести	2012 Ден.000	2011 Ден.000
Приходи од емисии на хартии од вредност	21.505	20.763
Приходи од Македонска Берза АД Скопје	11.570	10.937
Приходи од Централен депозитар за хартии од вредност АД Скопје	8.888	8.816
Приходи од провизии од брокерски друштва	1.900	4.428
Приходи од провизии од инвестициски фондови	1.180	829
Приходи од водење на Акционерски друштва во Регистарот	1.108	1.085
Приходи од издавање на согласност по разни основи	1,167	790
Останати приходи	119	65
Вкупно приходи од провизии и надомести	47.437	47.713

6 Трошоци за вработени	2012 Ден.000	2011 Ден.000
Нето плати	16.194	15.730
Задолжителни придонеси	8.042	7.240
Останати надомести	436	-
Вкупно трошоци за вработени	24.672	22.970

7 Трошоци за интелектуални услуги	2012 Ден.000	2011 Ден.000
Надомести на членовите на Комисијата	403	312
Авторски хонорар	14	543
Адвокатски, сметководствени и ревизорски услуги	1,079	793
Вкупно трошоци за интелектуални услуги	1.496	1.648

Комисија за хартии од вредност на Република Македонија

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
за годината што завршува на 31 Декември 2012 година
(сите износи се во 000 денари освен доколку не е поинаку наведено)

8 Амортизација	2012 Ден.000	2011 Ден.000
<i>Амортизација на нематеријални средства</i>		
Софтвер и лиценци	1,109	916
	1,109	916
<i>Амортизација на недвижностите и опремата</i>		
Градежни објекти	1.620	1.612
Опрема	779	1.900
	2.399	3.512
Вкупна амортизација	3.508	4.428

9 Останати расходи од дејноста	2012 Ден.000	2011 Ден.000
Трошоци за службени патувања	2,297	2,647
Телефонски и ПТТ услуги	892	1,313
Отпис на побарувања (Белешка 15)	196	1,827
Матријални и слични трошоци	1,447	381
Репрезентација, реклама и пропаганда	672	703
Тековно одржување	253	476
Останати трошоци	2,731	2,429
Вкупно останати расходи од дејноста	8,488	9,776

10 Приходи од финансирање	2012 Ден.000	2011 Ден.000
Приходи од камати	5.018	5.654
Приходи од курсни разлики	-	20
Вкупно приходи од финансирање	5.018	5.674

Приходите од финансирање се состојат од остварени приходи од камати од дадени депозити и камати на жиро сметка во текот на годината.

11 Расходи од финансирање	2012 Ден.000	2011 Ден.000
Расходи од камати	7	25
Расходи од курсни разлики	2	5
Вкупно расходи од финансирање	9	30

Комисија за хартии од вредност на Република Македонија

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
за годината што завршува на 31 Декември 2012 година
(сите износи се во 000 денари освен доколку не е поинаку наведено)

12 Данок на добивка	2012 Ден.000	2011 Ден.000
Тековен трошок на данок на добивка	118	268
Одложен даночен трошок	-	-
Вкупно данок од добивка	118	268

Усогласувањето на трошокот на данок на добивка според Извештајот за сеопфатна добивка за годините што завршуваат на 31 декември 2012 и 2011 година е како што следи:

	2012 Ден.000	2011 Ден.000
Неодбитни трошоци за даночни цели-10% (2011: 10%)	118	268
	118	268

13 Недвижности, постројки и опрема

	Градежни објекти	Опрема	Уметнички слики	Матер.срва во подгот.	Вкупно
Набавна вредност					
1 Јануари 2011	64,479	14,471	1,043	-	79,993
Набавки во текот на годината	-	19	-	-	19
31 декември 2011/01 јануари 2012	64,479	14,490	1,043	-	80,012
Набавки во текот на годината	341	275	-	6,158	6,774
31 декември 2012*	64,820	14,765	1,043	6,158	86,786
Акумулирана амортизација					
1 Јануари 2011	8,611	11,539	-	-	20,150
Амортизација за годината	1,612	1,764	-	-	3,376
31 декември 2011/01 јануари 2012	10,223	13,303	-	-	23,526
Амортизација за годината	1,620	778	-	-	2,398
31 декември 2012	11,843	14,081	-	-	25,924
Нето евидентирана вредност					
На 01 Јануари 2012	54,256	1,187	1,043	-	56,486
На 31 декември 2012	52,977	684	1,043	6,158	60,862

*Со состојба на 31 декември 2012 и 2011 година, недвижностите, постројките и опремата се во сопственост на Комисијата, со исклучок на дел од недвижниот имот кој се наоѓа на бул.„Климент Охридски“ бр.54 евидентиран во Имотен Лист 41958, каде од 13 декември 2012 година, од страна на Катастарот за недвижности на Република Македонија, се врши промена на носителот на правото на сопственост од Комисија за хартии од вредност на Република Македонија, и како носител на правото на сопственост се евидентира Република Македонија. Согласно Одлука погоре нотираниот недвижен имот се води во сметководствената евиденција, заради континуитет на сметководствената вредност на недвижната ствар се до усогласување истата во катастарската евиденција. Комисијата нема хипотека или други товари врз своите недвижности и опрема.

Комисија за хартии од вредност на Република Македонија

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
за годината што завршува на 31 Декември 2012 година
(сите износи се во 000 денари освен доколку не е поинаку наведено)

14 Нематеријални средства

Набавна вредност	
1 Јануари 2011	3,259
Набавки во текот на годината	1,260
31 декември 2011/01 јануари 2012	4,519
Набавки во текот на годината	250
31 Декември 2012	4,769
Акумулирана амортизација	
1 Јануари 2011	718
Амортизација за годината	1,052
31 декември 2011/01 јануари 2012	1,770
Амортизација за годината	1,109
31 Декември 2012	1,879
Нето евидентирана вредност	
На 01 Јануари 2012	2,749
На 31 декември 2012	1,890

На 31 декември 2012 и 2011 година, нематеријалните средства се состојат од софтвер.

15 Побарувања за провизии и надомести и останати побарувања

	2012 Ден.000	2011 Ден.000
Побарувања за провизии и надомести		
Македонска Берза АД Скопје	964	911
Централен депозитар за хартии од вредност АД Скопје	740	324
Побарувања по основ на промет на трансакции со акции	146	1,648
Останати субјекти	1,247	1,208
Побарувања за провизии и надомести,нето	3,097	4,502
Останати побарувања		
Побарувања за повеќе платен данок на добивка	148	-
Други побарувања и разграничени средства	47	99
	195	99
Вкупно побарувања	3,292	4,601

Во текот на 2012 година, Комисијата изврши отпис на побарувања за провизии и надомести поради нивна ненаплатливост во износ од 196 илјади денари (Белешка 9).

Комисија за хартии од вредност на Република Македонија

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
за годината што завршува на 31 Декември 2012 година
(сите износи се во 000 денари освен доколку не е поинаку наведено)

16 Депозити во банки	2012 Ден.000	2011 Ден.000
Краткорочни орочени депозити во домашни банки:		
- Капитал Банка АД Скопје	8,700	41,500
- Зираат Банка АД Скопје	-	3,200
- Централно Кооперативна Банка АД Скопје	9,000	12,000
- Охридска Банка АД Скопје	1,500	-
- Шпаркасе Банка АД Скопје	-	-
- Уни Банка АД Скопје	10,000	11,500
Побарувања по камати	189	338
Вкупно депозити во банки	29,389	68,538

Средствата се депонирани со каматна стапка од 5.50% до 6.50% годишно (2011: 6.20% до 8.20% годишно).

17 Парични средства и парични еквиваленти	2012 Ден.000	2011 Ден.000
Денарски сметки:		
- НЛБ Тутунска Банка АД Скопје	3,177	18,409
- Капитал Банка АД Скопје	28,689	1,398
- Централно Кооперативна Банка АД Скопје	3,003	3,342
- ТТК Банка АД Скопје	223	2,134
- Комерцијална Банка АД Скопје	673	790
- Стопанска Банка АД Скопје	39,974	868
- Уни Банка АД Скопје	5,648	3,934
- Халк (Зираат) Банка АД Скопје	613	1,182
- Стопанска Банка АД Битола	371	-
- Халк Банка АД Скопје	7,048	7,023
	89,419	39,080
Девизни сметки:		
- Шпаркасе Банка АД Скопје	139	139
	139	139
Благајна:		
Денарска благајна	4	12
Девизна благајна	68	32
	72	44
Вкупно парични средства	89,630	39,263

Комисија за хартии од вредност на Република Македонија

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
за годината што завршува на 31 Декември 2012 година
(сите износи се во 000 денари освен доколку не е поинаку наведено)

	2012 Ден.000	2011 Ден.000
18 Обврски кон добавувачи и останати обврски		
Обврски кон добавувачи		
- Добавувачи во земјата	271	816
- Добавувачи во странство	-	14
	271	830
Останати тековни обврски		
- Обврска за кредитна картичка	17	16
- Останати тековни обврски	225	406
	242	422
Вкупно обврски кон добавувачи и останати обврски	513	1,252

19 Потенцијални и превземени обврски

Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2012 година не се евидентирани било какви резервирања од потенцијални загуби по основ на судски спорови. Раководството на Комисијата редовно ги анализира можните ризици од загуби по основ на судски спорови и евентуални побарувања против Комисијата кои би можеле да се појават во иднина. Иако резултатот од оваа проблематика не може секогаш со сигурност да се утврди, Раководството на Комисијата верува дека истите нема да резултираат во материјално значајни обврски.

Даночен ризик

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Комисијата подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во периодот од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според проценките на Раководството на Комисијата и на датумот на овие извештаи не постојат било какви дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијално материјално значајни обврски по овој основ.

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на билансирање кои не се веќе признати во финансиски извештаи.

20 Настани по датумот на известување

По 31 декември 2012 година – датумот на известувањето, до денот на одобрување на овие финансиски извештаи, нема настани кои би предизвикале корекција на финансиските извештаи, ниту пак настани кои се материјално значајни за објавување во овие финансиски извештаи.

Комисија за хартии од вредност на Република Македонија